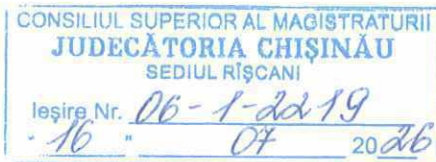

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Râșcani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev 3
Email: jrc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 438002
www.instante.justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, nr. 28
MD-2004

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, vă expediază în adresa DVS, sesizarea Curții Constituționale, în ordinea contenciosului administrativ cu nr. **3-5029/2024** la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Centro Impex” împotriva Serviciului Vamal, Biroul Vamal Centru cu privire la anularea actului administrativ, în vederea examinării cererii de ridicare a excepții de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 951, pct. 955 și pct. 956 din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, înaintată de către reprezentantul reclamantului SRL „Centro Impex”, avocat Tudor Leșanu.

Anexe:

- *Copia cererii de chemare în judecată fără anexe pe 5 file;*
- *Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 12 file;*
- *Opinia Serviciului Vamal cu privire la sesizarea excepției de neconstituționalitate pe 3 file;*
- *Încheierea privind admiterea sesizării Curții Constituționale din 15 iulie 2026 pe 4 file;*

Judecător

Igor Barbacaru

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

a Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, în partea pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021.

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„01” iunie 2026

A.2. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. **Denumirea și sediul:** SRL „Centro Impex”, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 47, ap.(of.) 1
2. **Numărul și data înregistrării:** 1022600003600 din 25 ianuarie 2022
3. **Numele administratorului:** Bui Quoc Huy
4. **Numele reprezentantului:** Leșanu Tudor
5. **Profesia:** Avocat

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. SRL „Centro Impex” este o companie rezidentă a Republicii Moldova, care desfășoară activitate de import. În anul 2023, societatea a importat din Vietnam suplimente alimentare, în baza raportului contractual încheiat cu DHG Pharmaceutical Joint-Stock Company.
2. SRL „Centro Impex” este o societate rezidentă a Republicii Moldova, care desfășoară activitate de comercializare a produselor medicale și conexe. În exercitarea acestei activități, reclamanta a identificat un furnizor extern, compania Nr. 25 CENTRAL PHARMACEUTICAL S.A. din Vietnam, care a transmis o ofertă de preț pentru produsele ce urmau a fi procurate și comercializate pe piața Republicii Moldova.
3. Potrivit price-list-ului emis de furnizor, valabil pentru perioada 01.01.2022 – 30.06.2024, compania vietnameză a propus spre vânzare produsul HEPAPHYL la prețul de 1,862 dolari SUA pentru o unitate și produsul TRIBELUS la prețul de 2,803 dolari SUA pentru o unitate.
4. În baza acestei oferte comerciale, la data de 29.08.2022, între Nr. 25 CENTRAL PHARMACEUTICAL S.A., în calitate de vânzător, și SRL „Centro Impex”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul cadru de vânzare-cumpărare UPHACE-CENTRO IMPEX-29082022.
5. Ulterior, prin Comanda nr. 01-2024CI-UPHACE din 15.03.2024, SRL „Centro Impex” a solicitat livrarea produselor HEPAPHYL caps. N50, cu termen de valabilitate de 36 luni, în cantitate de 10 000 unități, la prețul total de 18 620 dolari SUA, și TRIBELUS MAXX caps. N60, cu termen de valabilitate de 36 luni, în cantitate de 5 000 unități, la prețul total de 14 550 dolari SUA.
6. După confirmarea comenzii, părțile au semnat Anexa nr. 01-2024-UPHACE-CI din 15.03.2024, prin care au stabilit cantitățile exacte și valoarea finală a mărfurilor procurate. Astfel, SRL „Centro Impex” a procurat 9 745 unități HEPAPHYL caps. N50 la prețul total de 18 145,19 dolari SUA și 6 398 unități TRIBELUS MAXX caps. N60 la prețul total de 17 933,59 dolari SUA.
7. Valoarea totală a mărfurilor procurate a constituit suma de 36 078,78 dolari SUA. Această valoare nu a fost stabilită arbitrar și nu rezultă dintr-un înscris izolat, ci dintr-o succesiune coerentă de documente comerciale, respectiv oferta de preț, contractul de vânzare-cumpărare, comanda cumpărătorului, anexa contractuală și factura comercială internațională emisă de vânzător.
8. La data de 31.05.2024, furnizorul extern a emis Invoice-ul nr. 01-2024-INV-UPHACE-CI în sumă de 36 078,78 dolari SUA. Prin acest invoice, vânzătorul a confirmat produsele livrate, cantitățile, prețurile unitare și valoarea totală a tranzacției.
9. Invoice-ul comercial nu reprezintă o simplă formalitate documentară. Acesta este documentul comercial internațional prin care vânzătorul identifică marfa vândută, cantitatea livrată, prețul convenit și suma datorată de cumpărător. În prezenta cauză, invoice-ul corespunde atât price-list-ului furnizorului, cât și comenzii, anexei contractuale și plăților efectuate de SRL „Centro Impex”.
10. Conform pct. 3.1 din Contract, SRL „Centro Impex” urma să achite 50% din valoarea fiecărei comenzi în termen de cel mult 5 zile calendaristice din ziua confirmării comenzii de către UPHACE, iar restul de 50% urma să fie achitat în termen de cel mult 7 zile calendaristice de la data conosamentului.

11. Această clauză contractuală a fost executată întocmai. Prin Ordinul de plată nr. 363 din 27.03.2024, SRL „Centro Impex” a transferat către Nr. 25 CENTRAL PHARMACEUTICAL S.A. suma de 18 559,90 dolari SUA, reprezentând prima tranșă din prețul mărfurilor procurate.
12. Ulterior, prin Ordinul de plată nr. 412 din 27.06.2024, SRL „Centro Impex” a transferat aceluiași furnizor suma de 17 518,88 dolari SUA, reprezentând diferența rămasă de achitat pentru marfa procurată.
13. Cele două plăți bancare însumează exact 36 078,78 dolari SUA, adică valoarea totală indicată în Anexa nr. 01-2024-UPHACE-CI din 15.03.2024 și în Invoice-ul nr. 01-2024-INV-UPHACE-CI din 31.05.2024.
14. Prin urmare, prețul declarat de SRL „Centro Impex” nu este un preț formal, fictiv sau neconfirmat. Este prețul convenit contractual, facturat de vânzător și achitat efectiv prin transferuri bancare internaționale. În asemenea condiții, Serviciul Vamal nu putea ignora valoarea tranzacției doar prin invocarea unor îndoieli generale, fără a demonstra concret că documentele prezentate sunt false, contradictorii sau că plata efectivă nu corespunde prețului declarat.
15. Actul de inspecție contestat pornește de la o premisă greșită. Serviciul Vamal a tratat valoarea declarată ca fiind necredibilă, deși dosarul administrativ conține lanțul complet al tranzacției comerciale. Există ofertă de preț, contract, comandă, anexă contractuală, invoice și plăți bancare care se confirmă reciproc. Atunci când fiecare document comercial este susținut de plata efectivă a aceleiași sume, respingerea valorii declarate nu mai poate fi justificată prin suspiciuni, ci doar prin probe concrete. Asemenea probe nu au fost indicate în actul contestat.
16. În realitate, Serviciul Vamal nu a demonstrat că SRL „Centro Impex” ar fi achitat o altă sumă decât cea declarată, că ar fi existat plăți suplimentare către furnizor, că invoice-ul ar fi neautentic sau că prețul contractual nu ar corespunde operațiunii economice efectiv realizate. În lipsa unor asemenea constatări, actul de inspecție nu are suport factual suficient și urmează a fi anulat ca fiind nelegal.
17. Totuși, prin Actul de inspecție al Serviciului vamal MD207000 R113102 întocmite de Pomparau C. (SVV) din 11.10.2024, s-a refuzat valoarea mărfii conform metodei 1 invocându-se afirmații declarative și lipsite de suport probator în dosar.

C. Obiectul sesizării

18. Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, în partea pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021.
19. Autorul contestă aceste prevederi în măsura în care permit Serviciului Vamal să refuze metoda valorii de tranzacție în baza riscurilor gestionate, determinate sau potențiale ori în baza neînălăturării unor suspiciuni ale autorității, fără obligația clară de a prezenta probe concrete că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate.
20. Problema de constituționalitate nu privește dreptul Serviciului Vamal de a verifica valoarea declarată. Acest drept nu este contestat. Problema constă în faptul că textele criticate permit

ca riscul intern, suspiciunea funcționarului vamal sau mențiunea generică a sistemului ASYCUDA să fie folosite în practică drept temei pentru respingerea metodei valorii de tranzacție, deși în dosar nu există o probă că prețul declarat nu este prețul real al tranzacției.

21. În această măsură, normele contestate urmează a fi verificate prin raportare la art. 1 alin. (3), art. 23, art. 46, art. 54 și art. 127 din Constituție, deoarece permit afectarea patrimoniului importatorului prin criterii interne, neclare și insuficient controlabile, fără garanția minimă că orice refuz al metodei valorii de tranzacție se întemeiază pe probe concrete, nu pe simple declarații administrative.

D. Legislația pertinentă:

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate (proeminența dreptului).

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
- (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

- (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.
- (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averele dobândite licit nu pot fi confiscate. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

Articolul 54

Restricționarea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restricționări decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 1 Protocol 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Prevederi relevante din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023:

95. Pentru executarea dispozițiilor art.72-86 din Cod și ale celor din prezenta secțiune, se aplică prevederile expuse în anexa nr.12. În sensul art.73 din Cod, „îndoieli întemeiate” pot fi considerate: 1) neconcordanțe sau nereguli constatate în documentele și/sau informațiile prezentate pentru vămuirea mărfurilor; 2) identificarea riscurilor gestionate de către Serviciul Vamal.

95¹. Verificarea corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate este efectuată în baza evaluării de către Serviciul Vamal a riscurilor determinate/potențiale în cadrul perfectării tranzacțiilor de import al mărfurilor. La determinarea valorii în vamă a mărfurilor importate în baza valorii tranzacției, valoarea în vamă a mărfurilor corespunde cu valoarea de tranzacție, care este egală cu prețul plătit sau de plătit pentru mărfurile importate, ajustată la valoarea elementelor prevăzute la art.74 și art.75 din Cod.

95⁵. La prezentarea de către declarant a actelor și/sau a informațiilor suplimentare pentru confirmarea valorii în vamă declarate, funcționarul vamal efectuează înscrieri pe actul de inspecție, cu indicarea expresă a acestora și a timpului de prezentare. Actele/informațiile prezentate de către declarant ca urmare a dreptului la replică se examinează în cel mai scurt timp posibil. În cazul în care, în urma examinării, suspiciunile privind veridicitatea valorii în vamă

declarate sunt înlăturate, funcționarul vamal acceptă valoarea declarată cu efectuarea înscrisurilor de rigoare pe actul de inspecție.

95⁶. Atunci când, în urma examinării actelor/informațiilor prezentate, suspiciunile privind veridicitatea valorii în vamă declarate nu sunt înlăturate, funcționarul vamal înscrie pe actul de inspecție rezultatele verificării și, în temeiul art.15 alin.(10) din Cod, constată motivul respingerii metodei de tranzacție, informând declarantul referitor la determinarea valorii în vamă prin aplicarea art.80 din Cod.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

22. Prezenta sesizare nu privește o simplă neînțelegere între importator și Serviciul Vamal privind valoarea unor mărfuri. Problema este mult mai gravă. Textele contestate din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023, permit Serviciului Vamal să înlătore metoda valorii de tranzacție fără să demonstreze faptul esențial cerut de art. 73 Cod vamal, și anume că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit.
23. Potrivit pct. 95 alin. al doilea subpct. 2) din Regulament, „îndoieli întemeiate” pot fi considerate inclusiv riscurile gestionate de Serviciul Vamal. Pct. 95¹ prevede că verificarea corectitudinii valorii în vamă se face în baza riscurilor determinate sau potențiale. Pct. 95⁵ și pct. 95⁶ leagă acceptarea sau respingerea valorii declarate de faptul dacă suspiciunile autorității au fost sau nu înlăturate de declarant.
24. Prin aceste norme, problema se mută periculos de la probă la suspiciune. Serviciul Vamal nu mai este obligat, în mod clar și efectiv, să arate ce probă demonstrează că prețul declarat nu este real. Este suficient să invoce riscuri, dubii, observații asupra contractului sau date interne din sistemul ASYCUDA, iar importatorul este pus să înlătore suspiciunea autorității.
25. În practică, Serviciul Vamal se folosește de aceste norme nu pentru a demonstra că prețul declarat nu este cel real plătit, ci pentru a formula critici subiective asupra actelor comerciale. Se afirmă că contractul este prea general, că price-list-ul nu are termen de valabilitate, că anumite clauze contractuale nu ar fi suficient de clare sau că documentele prezentate nu înlătură dubiile autorității. Aceste afirmații nu demonstrează însă nimic despre prețul real al tranzacției.
26. Un contract redactat general nu dovedește că importatorul a plătit alt preț. Lipsa unui termen de valabilitate pe un price-list nu dovedește că invoice-ul este fals. O clauză contractuală care nu place funcționarului vamal nu dovedește că vânzătorul a primit o sumă suplimentară. Aceste elemente pot justifica întrebări sau verificări suplimentare, dar nu pot ține loc de probă pentru respingerea metodei valorii de tranzacție.
27. Când Serviciului Vamal i se cere să indice concret ce înscris din dosar demonstrează că prețul declarat nu este cel efectiv plătit, autoritatea nu indică o probă. Nu indică o plată ascunsă. Nu indică un transfer bancar nedeclarat. Nu indică un document fals. Nu indică o contradicție reală între invoice, ordinul de plată, contract și documentele de transport. Răspunsul se reduce, în esență, la faptul că sistemul ASYCUDA a identificat riscuri.
28. Această abordare este gravă. ASYCUDA poate fi un instrument de selecție pentru control, dar nu poate fi probă în locul autorității. Un sistem informațional poate semnală că o declarație

merită verificată. El nu demonstrează, prin simpla lui mențiune, că prețul declarat nu este cel real. Dacă Serviciul Vamal invocă date din ASYCUDA, aceste date trebuie individualizate, comunicate importatorului și puse în discuție contradictorie.

29. În lipsa acestor garanții, importatorul nu știe ce trebuie să combată. Nu știe ce tranzacție a fost comparată. Nu știe care sunt mărfurile considerate similare. Nu știe cantitatea, producătorul, condițiile de livrare, perioada, nivelul comercial sau celelalte elemente care pot influența prețul. Importatorul este obligat să se apere împotriva unei declarații a inspectorului, nu împotriva unei probe.
30. Asumează aici se află problema de constituționalitate. Normele contestate permit ca simpla suspiciune administrativă să producă efecte patrimoniale. Importatorul de bună-credință prezintă documentele primare ale tranzacției, însă acestea pot fi înlăturate pe baza unor afirmații generale ale Serviciului Vamal. Rezultatul este plata unor drepturi de import suplimentare, fără ca statul să fi demonstrat că prețul real este altul.
31. Aceasta răstoarnă sarcina probei. După ce importatorul prezintă contractul, invoice-ul, ordinul de plată, documentele de transport și celelalte acte comerciale, autoritatea care contestă valoarea declarată trebuie să dovedească de ce aceste acte nu reflectă realitatea. Textele contestate permit însă ca importatorul să fie obligat să înlătore suspiciuni pe care Serviciul Vamal nu le transformă în probe.
32. O asemenea sarcină este imposibilă și nedreaptă. Nimeni nu poate combate un risc neexplicat. Nimeni nu poate demonta o comparație neindividualizată. Nimeni nu se poate apăra eficient împotriva unei simple afirmații potrivit căreia sistemul vamal a identificat riscuri. Dreptul la apărare devine formal atunci când autoritatea nu arată proba, ci doar concluzia.
33. Din perspectiva art. 23 din Constituție, această reglementare nu este suficient de clară și previzibilă. Importatorul nu poate ști în ce condiții documentele sale primare vor fi considerate suficiente și în ce condiții vor fi respinse pe baza unor riscuri interne. Norma nu explică ce trebuie să conțină riscul, cum trebuie comunicat, cum poate fi combătut și ce probă trebuie să îl confirme.
34. Din perspectiva art. 46 și art. 127 din Constituție, efectul este direct asupra proprietății. Refuzul metodei valorii de tranzacție nu este o simplă discuție tehnică. El majorează valoarea în vamă și obligă importatorul să achite drepturi de import suplimentare. Patrimoniul persoanei este diminuat printr-un act de putere publică, întemeiat nu pe o probă, ci pe o suspiciune administrativă.
35. Constituția nu permite sancționarea patrimonială a importatorilor de bună-credință prin simple declarații ale inspectorilor vamali. Statul poate verifica, poate solicita acte, poate combate fraudă. Dar atunci când statul cere mai mulți bani, trebuie să dovedească de ce. Nu este suficient să spună că are riscuri, că actele nu îl conving sau că sistemul a generat o alertă.
36. Este încălcat și art. 54 din Constituție, deoarece ingerința în proprietate nu este însoțită de garanții reale împotriva arbitrarului. Normele contestate nu obligă Serviciul Vamal să indice proba concretă care infirmă prețul declarat, să explice legătura dintre risc și valoarea tranzacției și să comunice datele pe care se bazează. Fără aceste garanții, restrângerea dreptului de proprietate nu poate fi proporțională.
37. Gravitatea problemei se vede și în controlul judecătoresc. Instanțele ajung să valideze actele vamale nu pentru că există probe că prețul declarat este nereal, ci pentru că Serviciul Vamal avea dreptul să aibă îndoieli și să solicite acte suplimentare. Controlul judecătoresc se oprește la existența suspiciunii, deși trebuia să verifice existența probei.

38. Această consecință rezultă din modul în care sunt redactate normele contestate. Dacă „îndoielile întemeiate” pot fi construite pe riscurile gestionate de Serviciul Vamal, iar metoda de tranzacție poate fi respinsă pentru că suspiciunile nu au fost înlăturate, atunci riscul ajunge să funcționeze ca probă. Anume de aceea problema nu ține doar de aplicarea greșită a legii într-un dosar concret. Norma însăși permite această aplicare.
39. Decizia Curții Constituționale nr. 55 din 26 martie 2026 nu înlătură această problemă, ci o confirmă. Curtea a explicat că „îndoielile întemeiate” presupun un standard de probă. Totuși, textele contestate permit coborârea acestui standard la nivelul unor riscuri determinate sau potențiale și al unor suspiciuni neînlăturate. În practică, autoritatea nu demonstrează că prețul este nereal, ci doar declară că are riscuri.
40. Un regulament al Guvernului nu poate reduce garanțiile prevăzute de Codul vamal și de Constituție. Dacă legea cere îndoieli întemeiate privind realitatea prețului, Guvernul nu poate permite ca acest standard să fie substituit prin observații subiective despre contract, price-list, clauze comerciale sau alerte ASYCUDA.
41. Dacă aceste norme rămân în vigoare în forma actuală, metoda valorii de tranzacție va rămâne doar formal metoda principală. În realitate, ea va putea fi respinsă ori de câte ori Serviciul Vamal declară că există riscuri, că anumite clauze nu sunt clare sau că importatorul nu a înlăturat suspiciunile. Aceasta nu este legalitate previzibilă, ci putere administrativă excesivă, cu efect patrimonial direct.
42. Din aceste motive, se solicită declararea neconstituționalității Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alineatul al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, în măsura în care aceste prevederi permit refuzul metodei valorii de tranzacție în baza riscurilor gestionate, determinate sau potențiale ale Serviciului Vamal ori în baza neînlăturării suspiciunilor autorității, fără prezentarea unor probe concrete că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit.
43. Aceste texte sunt neconstituționale deoarece permit afectarea dreptului de proprietate printr-un criteriu intern, neclar, neprevizibil și insuficient controlabil, fără obligația clară a Serviciului Vamal de a prezenta proba concretă că prețul declarat nu reflectă realitatea tranzacției.

F. CERINȚELE AUTORULUI

Prin prezenta, autorul solicită admiterea spre examinare în fond a excepției de neconstituționalitate și declararea neconstituționalității Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, în măsura în care aceste norme permit refuzul metodei valorii de tranzacție în baza riscurilor gestionate, determinate sau potențiale ale Serviciului Vamal ori în baza neînlăturării unor suspiciuni ale autorității, întemeiate pe afirmații declarative și aprecieri subiective asupra actelor comerciale, fără prezentarea unor probe concrete că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate, contrar art. 1 alin. (3), art. 23, art. 46, art. 54 și art. 127 din Constituție.

F. Lista documentelor relevante

Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul Tudor Leșanu, acționând în calitate de reprezentant convențional al SRL „Centro Impex” declar pe propria onoare că informațiile prezentate Înaltei Curți sunt veridice.

Cu înaltă considerație, avocat Tudor Leșanu

ÎNCHIEIERE

15.07.2026

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)

Instanța compusă din :

Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor

în contencios administrativ

Igor Barbacaru

Grefier

Cezara-Valeria Rotaru

examinând în ședință publică, cererea înaintată de către r/reclamantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul cauzei de contencios administrativ SRL „Centro Impex” împotriva Serviciului Vamal, Biroul Vamal Centru, cu privire la anularea actului administrativ,

a c o n s t a t a :

La 04.12.2024, SRL „Centro Impex” a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal, Biroul Vamal Centru, solicitând :

- Anularea Actului de inspecție al Serviciului vamal MD207000 R113102 întocmit de Pomparau C. (SVV) din 11.10.2024;

- Obligarea părâtei să emită actul de acceptare a valorii în vamă a mărfii declarate conform prețului de achiziție prin metoda 1.

- Dispunerea restituirii de către pârâtă în beneficiul SRL „Centro Impex” a sumei drepturilor de import încasate suplimentar în mărime de 629 469,91 lei.

În ședința de judecată, r/reclamantei SRL „Centro Impex” - avocatul Tudor Leșanu, prin cerere a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, în măsura în care aceste norme permit refuzul metodei valorii de tranzacție în baza riscurilor gestionate, determinate sau potențiale ale Serviciului Vamal ori în baza neînlăturării unor suspiciuni ale autorității, întemeiate pe afirmații declarative și aprecieri subiective asupra actelor comerciale, fără prezentarea unor probe concrete că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate, contrar art. 1 alin. (3), art. 23, art. 46, art. 54 și art. 127 din Constituție.

În motivarea cererii a indicat următoarele : Prin sesizarea anexată, autorul solicită admiterea spre examinare în fond a excepției de neconstituționalitate și declararea neconstituționalității normelor contestate în măsura în care acestea permit Serviciului Vamal să refuze metoda valorii de tranzacție în baza riscurilor gestionate, determinate sau potențiale ori în baza neînlăturării unor suspiciuni ale autorității, întemeiate pe afirmații declarative și aprecieri subiective asupra actelor comerciale, fără prezentarea unor probe concrete că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate, contrar art. 1 alin. (3), art. 23, art. 46, art. 54 și art. 127 din Constituție.

a) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Obiectul excepției îl constituie Hotărârea Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea unor prevederi din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității hotărârilor Guvernului. Regulamentul contestat este aprobat prin hotărâre de Guvern și face parte integrantă din aceasta. Prin urmare, normele contestate intră în categoria actelor care pot forma obiect al controlului constituționalității.

Nu se solicită verificarea constituționalității unui act de inspecție, a unei decizii vamale individuale sau a unei practici administrative izolate. Se contestă norma Guvernului care permite formarea acestei practici și care urmează să fie aplicată în cauza dedusă judecătii.

b) Excepția este ridicată de una dintre părți.

Prezenta excepție este ridicată de SRL „Centro Impex”, parte în cauza aflată pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin reprezentantul său. Prin urmare, excepția este formulată de un subiect procesual care are dreptul să o ridice în sensul art. 12¹ alin. (2) lit. b) Cod de procedură civilă.

c) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Litigiul dedus judecătii privește refuzul Serviciului Vamal de a accepta valoarea în vamă declarată potrivit metodei valorii de tranzacție. Raportul juridic este guvernat temporal de Codul vamal nr. 95/2021 și de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023.

Normele contestate reglementează exact mecanismul folosit de Serviciul Vamal pentru verificarea și respingerea valorii de tranzacție. Pct. 95 alin. al doilea subpct. 2) permite calificarea drept „îndoilei întemeiate” a riscurilor gestionate de Serviciul Vamal. Pct. 95¹ prevede verificarea corectitudinii valorii în vamă în baza riscurilor determinate sau potențiale. Pct. 95⁵ și pct. 95⁶ leagă acceptarea sau respingerea valorii declarate de faptul dacă suspiciunile autorității au fost sau nu înlăturate.

În prezenta cauză, problema centrală este dacă Serviciul Vamal putea respinge metoda valorii de tranzacție prin invocarea unor riscuri, suspiciuni, observații asupra contractului, price- list-ului, clauzelor comerciale sau datelor ASYCUDA, fără să prezinte proba concretă că prețul declarat nu reprezintă prețul efectiv plătit sau de plătit.

Prin urmare, normele contestate au legătură directă cu soluționarea cauzei. Instanța nu poate examina legalitatea refuzului metodei valorii de tranzacție fără a se raporta la prevederile care permit Serviciului Vamal să construiască „îndoilele întemeiate” pe riscuri gestionate, determinate sau potențiale și pe pretinsa neînlăturare a suspiciunilor.

Aplicabilitatea normelor contestate nu este abstractă. Ele formează cadrul juridic pe care Serviciul Vamal îl invocă pentru a justifica refuzul valorii de tranzacție și pe care instanța urmează să îl aibă în vedere la examinarea cauzei.

d) Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să fi avut ca obiect pct. 95 alin. al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023, în partea criticată prin prezenta excepție.

Reprezentantul pârâtului, Biroul Vamal Centru - Cătălina Barcar, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă, instanța constată necesitatea admiterii acesteia, cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) Cod Administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios

administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 22 Cod Administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 39 Cod Administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 195 alin. (1) Cod Administrativ, Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

Conform art.12¹ alin.(5) CPC, Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art.12¹ alin.(1), (2) CPC, În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții :

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții : obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din Hotărârea menționată, Curtea Constituțională a reținut că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Instanța constată că, la caz sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) CPC și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

24

La caz se atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către SRL „Centro Impex”, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile menționate supra sunt aplicabile cauzei.

Totodată, s-a constatat că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă.

Este de menționat că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor indicate supra, depusă de r/reclamantei SRL „Centro Impex” - avocatul Tudor Leșanu, constituie o prerogativă a părții din proces.

Prin urmare, prevederile legale a căror control constituțional se solicită de către SRL „Centro Impex”, sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecării și care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

În urma celor relatate, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea SRL „Centro Impex” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alin, al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021 și sesizarea Curții Constituționale referitor la excepția de neconstituționalitate, cu amânarea examinării cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, art. 230 Cod Administrativ, instanța,

d i s p u n e :

Cererea r/SRL „Centro Impex”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, *se admite.*

Se transmite Curții Constituționale sesizarea depusă de r/SRL „Centro Impex” - avocatul Tudor Leșanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 92 din 28 februarie 2023, în partea pct. 95 alin, al doilea subpct. 2), pct. 95¹, pct. 95⁵ și pct. 95⁶ din Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021.

Se amână examinarea cauzei de contencios administrativ SRL „Centro Impex” împotriva Serviciului Vamal, Biroul Vamal Centru, cu privire la anularea actului administrativ, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Igor Barbacaru

Copia corespunde originalului